ପେଫକୋ ଫାଉଣ୍ଡ୍ରି କେମିକାଲ୍ସ ଲିମିଟେଡ୍

ବନାମ

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅବକାରୀ ସଂଗ୍ରାହକ, ପୁନେ

ଫେବୃଆରୀ 19,1992

[ଏ. ଏମ୍. ଅହମ୍ମଦୀ, କେ. ରାମସ୍ୱାମୀ ଏବଂ ଆର୍. ଏମ୍. ସାହାଇ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିବୃନ୍ଦ]

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅବକାରୀ ଏବଂ ଲବଣ ଅଧିନିୟମ, 1944/କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅବକାରୀ ନିୟମ, 1944 :

ଧାରା 4/ନିୟମ 8 - ପ୍ରବେଶ 68 - ସିଲିଣ୍ଡର୍ ଲାଇନର - ଯନ୍ତ୍ର ଏବଂ ଦାଢ କରିବା ପରେ ନିର୍ମିତ ଏବଂ ଯୋଗାଣ – ଯନ୍ତ୍ରର ଅଂଶ ଭାବରେ ଚିହ୍ନଟ ଯୋଗ୍ୟ କି – ଶୁଳ୍କ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ କି।

ଅପିଲକାରୀ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆକାରରେ ତରଳ ଲୁହା ଢାଳି ସିଲିଣ୍ଡର ଲାଇନର ଉତ୍ପାଦନ କରୁଥିଲେ। ସିଲିଣ୍ଡରର ରୁକ୍ଷ ପୃଷ୍ଠକୁ ହଟାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଯନ୍ତ୍ର ଏବଂ ଦାଢ କରିବା ପରେ ଏହାକୁ ରେଳବାଇକୁ ବିତରଣ କରାଯାଇଥିଲା।

ଉତ୍ତରଦାତା ମତ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଯେତେବେଳେ ସିଲିଣ୍ଡରଗୁଡ଼ିକ ରେଳବାଇକୁ ଯୋଗାଣ କରାଯାଇଥିଲା, ସେତେବେଳେ ସେଗୁଡ଼ିକ ଯନ୍ତ୍ରର ଅଂଶ ଭାବରେ ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ ହେବ ବୋଲି ଚିହ୍ନଟ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ, ସିଲିଣ୍ଡରଗୁଡ଼ିକ ଢଳେଇ ଲୁହା ଭାବରେ ଜାରି ରହିଥିଲା ଏବଂ ରେଳବାଇ ଦ୍ୱାରା ସିଲିଣ୍ଡର ଗୁଡ଼ିକୁ ଦାଢ କରିବା ଏବଂ କ୍ରୋମ୍ ଲେପନ କରିବା ପରେ, ସେଗୁଡିକ ଯନ୍ତ୍ରର ଅଂଶରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅବକାରୀ ଏବଂ ଲୁଣ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଅବକାରୀ ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇଥିଲା, ପ୍ରବେଶ 68 ଅନୁଯାୟୀ ଶୁଳ୍କ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ।

ଅପିଲ ଉପରେ, ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଏକ ନିଷ୍କର୍ଷ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ଯେ କାରଖାନାରୁ ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକ ଖଲାସ ହେବା ବେଳକୁ, ସେଗୁଡ଼ିକ ଢଳେଇ କରିବା ବନ୍ଦ କରିଦେଇଥିଲା ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ସିଲିଣ୍ଡରର ରୂପ ବହନ କରିଥିଲା, ଯାହା ଚିହ୍ନଟ ଯୋଗ୍ୟ ଏବଂ ପ୍ରବେଶ 68 ଅନୁଯାୟୀ ଶୁଳ୍କ ପାଇଁ ବାଧ୍ୟ।

ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ, କରଦାତା ବର୍ତ୍ତମାନର ଅପିଲ ଆଗତ କରିଥିଲେ ।

ଅପିଲକାରୀ ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥିଲେ ଯେ, ଶେଷରେ ରେଳ ଦ୍ୱାରା ସିଲିଣ୍ଡର୍ ଲାଇନର ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଏହାକୁ ଯନ୍ତ୍ରର ଅଂଶ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ଥିଲା, ଏବଂ ରେଳକୁ ସିଲିଣ୍ଡର୍ ଲାଇନର ଯୋଗାଣ ସମୟରେ କୌଣସି ଅବକାରୀ ଯୋଗ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇନଥିଲା ।

ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ନୋଟିସ୍ ଜାରି କରିବା ଏବଂ ସିଲିଣ୍ଡର ଲାଇନର ଏକ ଯନ୍ତ୍ର ଅଂଶ କି ନାହିଁ ତାହା ବିଚାର କରିବାକୁ ବାରଣ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେହେତୁ ପୂର୍ବ ଅବଧି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏହାକୁ ସଞ୍ଚକ ଲୁହା ବୋଲି ଦାବି କରୁଥିବା ବର୍ଗୀକରଣ ତାଲିକା ଏବଂ ଏହିପରି ଶୁଳ୍କରୁ ମୁକ୍ତ, କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇଛି ।

ଅପିଲକୁ ଖାରଜ କରି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ,

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲେ :1. ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ ଯେଉଁ ଚୁକ୍ତିନାମା ଅନୁଯାୟୀ ସାମଗ୍ରୀ ଉତ୍ପାଦନ କରାଯାଇଥିଲା ତାହା 'ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ସିଲିଣ୍ଡର ଲାଇନର' ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ଥିଲା । ରେଳବାଇ ଏହି ସିଲିଣ୍ଡରକୁ ଗ୍ରହଣ କରିନଥାନ୍ତା, ଯଦି ଏହା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତା ସହିତ ମେଳ ଖାଉ ନଥାନ୍ତା । କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ କୌଣସି ବିବାଦ ନଥିଲା ଯେ ପ୍ରଥମେ ଯନ୍ତ୍ର ପରିଚାଳନା ଏବଂ ଦାଢ କରିବା କରଦାତାର କାରଖାନାରେ କରାଯାଇଥିଲା । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ରେଳ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଚିଠିରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଛି ଯେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯାହା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା ତାହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ସିଲିଣ୍ଡର ଲାଇନର ଥିଲା । ତାହା ମଧ୍ୟ ଚୁକ୍ତି ଥିଲା । ତେଣୁ, 'ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ସିଲିଣ୍ଡର୍ ଲାଇନର' ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ଏହି ଚୁକ୍ତି ହୋଇଥିଲା ବୋଲି ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ନିଷ୍କର୍ଷ ରେଳବାଇର ପତ୍ର ଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟ ସମର୍ଥିତ । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଏହି ନିଷ୍କର୍ଷକୁ ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବାରେ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଥିଲେ ଯେ କାରଖାନାରୁ ଖଲାସ କରାଯାଇଥିବା ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକର ଢଳେଇ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଇଥିଲା, ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ସିଲିଣ୍ଡର ଲାଇନର କିମ୍ବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯାନ୍ତ୍ରିକ କିମ୍ବା ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ସିଲିଣ୍ଡରର ଗୁଣ ବହନ କରିଥିଲା ଯାହା ଚିହ୍ନଟ ଯୋଗ୍ୟ ଥିଲା । ଯେହେତୁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅବକାରୀ ଏବଂ ଲୁଣ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ପାଦିତ ସାମଗ୍ରୀ ନିର୍ମାଣ ଉପରେ ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ ହୋଇଥାଏ, ତେଣୁ ପ୍ରବେଶ 68 ଅନୁଯାୟୀ ସିଲିଣ୍ଡର ଲାଇନର ଉପରେ ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ ହେବ । ଅବକାରୀ ଶୁଳ୍କ ଏକ ଦ୍ରବ୍ୟର ଉତ୍ପାଦନ

ଉପରେ ରହିଛି ଏବଂ ଏହାର ବ୍ୟବହାର ଉପରେ ନୁହେଁ, ଯେପରି ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ ରେଳ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥାଏ ।

ଟାଟା ଆଇରନ୍ ଆଣ୍ଡ ଷ୍ଟିଲ୍ କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ସରକାର [1988] 3 SCR 1025; ଭାରତ ସଂଘ ସରକାର ବନାମ ଦିଲ୍ଲୀ କ୍ଲୋଥ୍ ଆଣ୍ଡ ଜେନେରାଲ୍ ମିଲ୍ସ ଲିମିଟେଡ୍, [1963] 1 SCR 587 ବିଚାରାର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ କରାଯାଇଛି ।

2. ଥରେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ ସିଲିଣ୍ଡର ଲାଇନରଟି ଢଳେଇ ଲୁହା ହେବା ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଇଛି ବୋଲି ଜାଣିବା ପରେ, ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ସୀମା ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ବିଭାଗ ଏହା ଉପରେ ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଯେହେତୁ କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନୋଟିସ, ଯାହାର ଫଳସ୍ୱରୂପ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା, ତାହା ଅନ୍ୟ ଏକ ଅବଧି ପାଇଁ ଥିଲା, ଯେଉଁଥିପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରାଯାଇଥିଲା, ତେଣୁ ଏହାକୁ ସମୀକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ।

ପ୍ଲାଜମାକ୍ ଯନ୍ତ୍ର ଉତ୍ପାଦନ କୋ. ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅବକାରୀ ସଂଗ୍ରାହକ, AIR 1991 SC 999 ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇଥିଲା ।

ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ଅଧିକରିତା : ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 4457/1984 ।

ସୀମା ଶୁଳ୍କ ଅବକାରୀ ଏବଂ ସୁନା (ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ଅପିଲ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ, ଦିଲ୍ଲୀର 17.8.1984 ତାରିଖର ଆଦେଶରୁ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା ED (SB) 776/83-B) ଆଦେଶ ସଂଖ୍ୟା 623-B/84 ।

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଆର୍. ଏଫ୍. ନରିମାନ୍, ସୁମନ୍ତ ଭରଦ୍ୱାଜ, ବି. ଆର. ଅଗ୍ରୱାଲା ଏବଂ ସୁନୀଲ ଗୋୟଲ ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏ. ସୁବ୍ବା ରାଓ, ଏ. ଡି. ଏନ୍. ରାଓ, ଜି. ଭି. ରାଓ ଏବଂ ପି. ପରମେଶ୍ୱରନ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଆର. ଏମ. ସାହାଇଙ୍କ ଦ୍ୱାରା, ସୀମା ଶୁଳ୍କ, ଅବକାରୀ ଶୁଳ୍କ ଏବଂ ସୁନା (ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ଅପିଲକାରୀ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଚାରପୀଠ 'B' ର ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ

ଏହି ଅପିଲରେ ବିଚାର ପାଇଁ ଦୁଇଟି ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିଥାଏ । ଗୋଟିଏ, ଯନ୍ତ୍ରର ଅଂଶ ଭାବରେ ଚିହ୍ନଟ ହେଉଥିବା ଲୁହା ଢଳେଇରୁ ଆପିଲକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ ସିଲିଣ୍ଡର ଲାଇନର ଟାରିଫ୍ ପ୍ରସଙ୍ଗ ସଂଖ୍ୟା 68 ଅନୁଯାୟୀ ଶୁଳ୍କ ଦେବାକୁ ବାଧ ଥିଲା କି ନାହିଁ କିମ୍ବା ଏହା ଲୁହା ଢଳେଇ ଭାବରେ ଜାରି ରହିଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅବକାରୀ ଶୁଳ୍କ ନିୟମର ନିୟମ 8 ର ଉପ-ନିୟମ (1) ଅନୁଯାୟୀ ଜାରି ଅଧିସୂଚନା ଅନୁଯାୟୀ ଛାଡ ଥିଲା କି ? ଦ୍ୱିତୀୟତଃ, ସିଲିଣ୍ଡର ଲାଇନରଟି ଯନ୍ତ୍ରର ଅଂଶ କି ନୁହେଁ ତାହା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରିବା ଏବଂ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାରେ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ବାରଣ କରାଯାଇଥିଲା କି ନାହିଁ, ଯଦିଓ ପୂର୍ବ ଅବଧି ପାଇଁ ଏହାକୁ ଲୁହା ଢଳେଇ ବୋଲି ଦାବି କରୁଥିବା ବର୍ଗୀକରଣ ତାଲିକା, ଏହିପରି ଛାଡ଼, ଅନୁମୋଦନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆକାରରେ ତରଳ ଲୁହା ଢାଳି ସିଲିଣ୍ଡର୍ ଲାଇନର ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହାର ନିଜସ୍ୱ କୌଣସି ବ୍ୟବହାର ନଥିଲା । ଏହା ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ । ଏହା ପରେ ଏହାର ରୁକ୍ଷ ପୃଷ୍ଠକୁ ହଟାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏବଂ ଯନ୍ତ୍ର ପରିଚାଳନା ଏବଂ ଦାଢ କରିବା ପରେ ଏହାକୁ ରେଳକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା । ବିଭାଗ ଅନୁଯାୟୀ ଏହା ମେସିନର ଅଂଶ ଭାବରେ ଚିହ୍ନଟ ହୋଇଥିଲା । ଏହା ଥିଲା ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟ । ରେଳ ଏହାକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଏହାକୁ ଦାଢ କରିଥିଲେ ଏବଂ କ୍ରୋମ୍ ଲେପନ କରିଥିଲେ । ଏଥିରେ କୌଣସି ବିବାଦ ନାହିଁ ଯେ ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଏହା ଏକ ଲୁହା ଢଳେଇ ଯାହା ଦଫା ସଂଖ୍ୟା 25 ଅନୁଯାୟୀ ଛାଡ ହେଇଛି । ତୃତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଏହା ଏକ ଅବକାରୀଯୋଗ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ବୋଲି କୌଣସି ବିବାଦ ନାହିଁ । ଏକମାତ୍ର ବିବାଦ ହେଉଛି ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଯେତେବେଳେ ଏହା ଅପିଲକାରୀ ଦ୍ୱାରା ରେଳକୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା ସେତେବେଳେ ଏହା ଶୁଳ୍କ ର ବିଷୟ ହେବ କି ନାହିଁ । ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ ରେଳ ଦ୍ୱାରା ଏହାର ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହା ଏକ ଯନ୍ତ୍ରର ଅଂଶରେ ପରିଣତ ହୋଇନଥିଲା । ଏହା ଲୁହା ଢଳେଇ ଭାବରେ ଜାରି ରହିଲା । ଏହା ଦାବି କରାଯାଏ ଯେ କେବଳ ରେଳକୁ ଯୋଗାଣ କରାଯାଇଥିଲା କିମ୍ବା ଏହା ଏକ ଯନ୍ତ୍ରର ଅଂଶ ଭାବରେ ଚିହ୍ନଟ ହୋଇଥିଲା, କୌଣସି ଶୁଳ୍କ ଆକର୍ଷିତ ହୋଇନଥିଲା କାରଣ କୌଣସି ଅବକାରୀଯୋଗ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇନଥିଲା । *ଟାଟା ଆଇରନ୍ ଆଣ୍ଡ ଇସ୍ପାତ କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ସରକାର* [1988] 3 SCR 1025 *ରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତା* ରଖାଯାଇଥିଲା । ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏହି ଅଦାଲତ କହିଛନ୍ତି ଯେ ସାଧାରଣତଃ ଅତିରିକ୍ତ ଚର୍ମ ଭାବରେ ଜଣାଶୁଣା ଇସ୍ପାତର ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ତରକୁ ହଟାଇବା ପରେ ଯୋଗାଣ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଯନ୍ତ୍ର ପରିଚାଳନା ଲୁହା ଇସ୍ପାତକୁ ଚକ, ଟାୟାର ଏବଂ ଅଖରେ ପରିଣତ କରେ ନାହିଁ । ବିଜ୍ଞ ଓକିଲଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ମାମଲାର ନୀତି

ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଉପରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଲାଗୁ ହୋଇଥିଲା । *'ଭାରତ ସଂଘ ସରକାର ବନାମ ଦିଲ୍ଲୀ କ୍ଲୋଥ୍ ଆଣ୍ଡ ଜେନେରାଲ୍ ମିଲ୍ସ ଲିମିଟେଡ୍,* [1963] 1 SCR 587 ରେ ମଧ୍ୟ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇଥିଲା । ତର୍କର ମୁଖ୍ୟ ସୂତ୍ର ଥିଲା ଯେ ରେଳ *ଦ୍ୱାରା* ଶେଷରେ ସିଲିଣ୍ଡର ଲାଇନର ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହା ଏକ ଯନ୍ତ୍ରର ଅଂଶ ଭାବରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେବାରେ ଅସମର୍ଥ ।

ଦାଖଲକୁ ତର୍ଜମା କରିବା ପାଇଁ ଶୁଳ୍କ ପ୍ରସଙ୍ଗ 25 ର ନିର୍ଯ୍ୟାସ ଆବଶ୍ୟକ ଯାହା ନିମ୍ନରେ ଲେଖା ଯାଇଛି :

"25. ଯେକୌଣସି ଅଶୋଧିତ ଅବସ୍ଥାରେ ଲୁହା - କଚା ଲୁହା, ଅବିଶୁଦ୍ଧ ଲୁହା, ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆକାର କିମ୍ବା ଆକୃତିରେ ହୋଇଥିବା ତରଳ ଲୁହା କିମ୍ବା ଲୁହା ଢଳେଇ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅବକାରୀ ଶୁଳ୍କ ନିୟମ,1944 ର ନିୟମ 8 ର ଉପ-ନିୟମ (1) ଅନ୍ତର୍ଗତ, 27.6.1964 ତାରିଖର ଅଧିସୂଚନା ସଂଖ୍ୟା 119/64 ଦ୍ୱାରା ସଂଶୋଧିତ ଭାବରେ 24.4.1962 ରେ ଜାରି ହୋଇଥିବା ଅଧିସୂଚନା ସଂଖ୍ୟା 74/62 ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଛି:

> " ପୁରୁଣା ଲୁହା କିମ୍ବା ଇସ୍ପାତ ରଦିରୁ ଉତ୍ପାଦିତ ଯେକୌଣସି ଅଶୋଧିତ ରୂପରେ ଲୁହା ଉପରେ ଛାଡ଼ । କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅବକାରୀ ଶୁଳ୍କ ନିୟମ, 1944 ର ନିୟମ 8 ର ଉପନିୟମ (1) ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରି, କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଏହା ଦ୍ୱାରା ଢଳେଇ ଲୁହା, ଅଶୋଧିତ ଲୁହା, ତରଳ ଲୁହା କିମ୍ବା ଲୁହା ମୁଣ୍ଡା ସମେତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆକାର କିମ୍ବା ଆକାରରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅବକାରୀ ଏବଂ ଲୁଣ ଅଧିନିୟମ, 1944 (1944 ର 1) ର ପ୍ରଥମ ଅନୁସୂଚୀର ଦଫା ସଂଖ୍ୟା 25, ଏବଂ ପୁରୁଣା ଲୁହା କିମ୍ବା ଅଶୋଧିତ ଇସ୍ପାତ କିମ୍ବା ଶୁଳ୍କ - ଦେୟଯୁକ୍ତ ଅକ୍ଷତ ଧାତୁରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ଅଶୁଦ୍ଧ ଧାତୁରୁ ଉତ୍ପାଦିତ, 1964 ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ 1 ରୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଛି, ଯାହା ଉପରେ ଲାଗୁ ଅବକାରୀ ଶୁଳ୍କ ଦେୟ ମୁକ୍ତ ।

ବର୍ଗୀକରଣ ତାଲିକାରେ ସିଲିଣ୍ଡର ଲାଇନର ଉପରେ ଛାଡ଼ ପାଇଁ କ୍ରମିକ ନମ୍ବର 4 ରେ ଏହାକୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଥିଲା :

"4. ଭାଗ ସଂଖ୍ୟା 10123416 କୁ ସିଲିଣ୍ଡର୍ ଲାଇନର ଯାହା ଚିହ୍ନଟ ଯୋଗ୍ୟ ଅଂଶ ନୁହେଁ କାରଣ ଏହା କେବଳ ଆଂଶିକ ଭାବରେ ଯନ୍ତ୍ର ପରିଚାଳିତ ହୋଇଛି ଏବଂ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନୁହେଁ ।

ଆଂଶିକ ଭାବେ ଯନ୍ତ୍ର ପରିଚାଳିତ ହୋଇଥିବା ସାମଗ୍ରୀର ବର୍ଣ୍ଣନା ସଠିକ୍ ବୋଲି ଜଣାପଡୁନାହିଁ । ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ ଯେଉଁ ଚୁକ୍ତିନାମା ଅନୁଯାୟୀ ସାମଗ୍ରୀ ଉତ୍ପାଦନ କରାଯାଇଥିଲା, ତାହା 'ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ସିଲିଣ୍ଡର ଲାଇନର' ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ଥିଲା । ଏବଂ କୌଣସି ସାମଗ୍ରୀର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଥିଲା ଯେ ରେଳ ସିଲିଣ୍ଡରକୁ ଗ୍ରହଣ କରିନଥାନ୍ତା ଯଦି ଏହା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତା ସହିତ ମେଳ ଖାଉ ନଥାନ୍ତା । କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ କୌଣସି ବିବାଦ ନଥିଲା ଯେ ପ୍ରଥମେ ଯନ୍ତ୍ର ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳନା ଏବଂ ଦାଢ କରିବା କରଦାତାଙ୍କ କାରଖାନାରେ କରାଯାଇଥିଲା । ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ ଏହା କେବଳ ଟାଟାଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଥିବା ଭଳି ରୁକ୍ଷ ସ୍ତରକୁ ହଟାଇବା ସହିତ ସମାନ ଥିଲା, କିନ୍ତୁ ବିଭାଗ ଅନୁଯାୟୀ ଏହା ବହୁତ ଅଧିକ ଥିଲା ଏବଂ ଏହାର ଫଳସ୍ୱରୂପ ଏହାକୁ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଅଂଶ ଭାବରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା । ସଂଗ୍ରାହକ କହିଲେ,

> "ତଥାପି, ଏହି ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତା ବିଶେଷ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଇଥାଏ ଯେ ପ୍ରଥମ ଯନ୍ତ୍ର ପରିଚାଳନା ଏବଂ ଦାଢ କରିବା ଆକଳନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରେ କରାଯିବ । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ମୁଖ୍ୟତଃ ଚୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ ଯାହାକୁ 'ଘୂର୍ଣ୍ଣନ, ଅପଘର୍ଷକ ଚକ ସହିତ ଯୋଗାଯୋଗ ଦ୍ୱାରା ସାମଗ୍ରୀ ଅପସାରଣ କରି ଆକାରକୁ ହ୍ରାସ କରିବା; ଆକାର ଏବଂ ଆକୃତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସମତଳ କିମ୍ବା ନଳାକାର ପୃଷ୍ଠଗୁଡ଼ିକ ଅତି ସଠିକ୍ ଭାବରେ ସମାପ୍ତ ହୋଇପାରେ' ବୋଲି ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି । (ମେକ୍ ଇଙ୍ଗ. ଆଲଫ୍ରେଡ ଡେଲ ଭେଚିଓ ଏବଂ ଚେମ୍ବର୍ସ ବିଜ୍ଞାନ ଏବଂ ପ୍ରଯୁକ୍ତିବିଦ୍ୟା ଅଭିଧାନ ଅନୁସାରେ ।)ସେହିପରି, 'ଦାଢ କରିବା' ଶବ୍ଦଟିକୁ ଏହିପରି ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି, 'ସୂକ୍ଷ୍ମ ଗଠନଯୁକ୍ତ ସମାନ ଦାନାଯୁକ୍ତ ଦନ୍ତୁରିତ ଅବକ୍ଷିପ୍ତ ଶିଳା ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଏକ ଶବ୍ଦ, ଯାହା ସିଲିକନ୍ କାର୍ବାଇଡ୍ ଉତ୍ପାଦ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିସ୍ଥାପନଯୋଗ୍ୟ କାଟିବା ଉପକରଣଗୁଡ଼ିକୁ ଏକ ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଧାର ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇପାରେ' ।(...... ଚେମ୍ବର୍ସ ବିଜ୍ଞାନ ଏବଂ ପ୍ରଯୁକ୍ତିବିଦ୍ୟା ଅଭିଧାନ ଅନୁସାରେ ।). "

ତେଣୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଆକଳନକାରୀଙ୍କ କାରଖାନାରେ ସିଲିଣ୍ଡର ଲାଇନରକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଭାବରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ଫଳସ୍ୱରୂପ ଅଶୋଧିତ ଢଳେଇ ଲୁହା ଆକାର ଏବଂ ଆକୃତିରେ ସାମଗ୍ରୀକୁ ଏକ ଚିହ୍ନଟ ଯୋଗ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଥିଲା

ଅବକାରୀ ଶୁଳ୍କ କୌଣସି ଦ୍ରବ୍ୟର ଉତ୍ପାଦନ ଉପରେ ଲାଗୁ ହୋଇଥାଏ, ଏହାର ବ୍ୟବହାର ଉପରେ ନୁହେଁ।

ଭାରତୀୟ ରେଳର ଡିଜେଲ ଇଞ୍ଜିନ କାରଖାନାର ଷ୍ଟୋର୍ସ୍ ର ନିୟନ୍ତ୍ରକ, ବାରାଣାସୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଏକ ଚିଠିରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା :

> " ତେଣୁ, ଉତ୍ପାଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଏବଂ ପ୍ରଥମେ ଦାଢ କରି ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଥିବା ସିଲିଣ୍ଡରର ଲାଇନରଗୁଡ଼ିକ ଯେତେ ସମାନ ଏବଂ ମସୃଣ ହେଉ ନା କାହିଁକି, ଅଧିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ (କ୍ରୋମ୍ ଲେପନ ଏବଂ ମଧୁକୋଷ ପରି ଗଠନ) ବିନା ଇଞ୍ଜିନରେ ବ୍ୟବହାର ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଶ୍ନ ବାହାର କଥା।

ଆମ ମତରେ ଏହା ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ନାହିଁ। ଟାଟା ଲୁହା ଏବଂ ଇସ୍ପାତ କମ୍ପାନୀ (ଉପରୋକ୍ତ) ରେ ରେଳବାଇର ଚିଠିରେ ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଯାହା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା ତାହା କଠିନ ମେସିନ କିମ୍ବା ନକଲି ଅବସ୍ଥା ଥିଲା। କିନ୍ତୁ ଉପରୋକ୍ତ ଚିଠିରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଛି ଯେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯାହା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା ତାହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ସିଲିଣ୍ଡର ଲାଇନର ଥିଲା। ତାହା ମଧ ଚୁକ୍ତି ଥିଲା। ନ୍ୟାୟାଧିକରଣର ନିଷ୍କର୍ଷ ଯେ ଚୁକ୍ତିନାମା 'ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ସିଲିଣ୍ଡର ଲାଇନର' ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ଥିଲା, ରେଳର ଚିଠି ଦ୍ୱାରା ମଧ ସମର୍ଥିତ। ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ, ଆମ ମତରେ, ଏହି ନିଷ୍କର୍ଷକୁ ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବାରେ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଥିଲା ଯେ କାରଖାନାରୁ ମାଲ ଖଲାସ ହେବା ବେଳକୁ ସେଗୁଡ଼ିକ ଢଳେଇ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଇଥିଲା, ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ସିଲିଣ୍ଡର ଲାଇନର କିମ୍ବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯାନ୍ତ୍ରିକ କିମ୍ବା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ସିଲିଣ୍ଡରର ଗୁଣବତ୍ତା ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲା ଯାହା ଏହିପରି ଚିହ୍ନଟ ଯୋଗ୍ୟ। ଯେହେତୁ ଅବକାରୀ ଶୁଳ୍କ ଏବଂ ଲବଣ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ପାଦିତ ସାମଗ୍ରୀ ଉତ୍ପାଦନ ଉପରେ ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ କରାଯାଇଥାଏ, ତେଣୁ ପ୍ରବେଶ 68 ଅନୁଯାୟୀ ସିଲିଣ୍ଡର ଲାଇନର ଉପରେ ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ କରାଯାଇ ପାରିବ।

ଥରେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ ସିଲିଣ୍ଡର ଲାଇନରଟି ଢଳେଇ ଲୁହା ହେବା ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଇଛି, ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ସୀମା ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ବିଭାଗ ଏହା ଉପରେ ଶୁଳ୍କରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ। ଯେହେତୁ କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନୋଟିସ ଯାହାର ଫଳସ୍ୱରୂପ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ

ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା, ତାହା ଅନ୍ୟ ଏକ ଅବଧି ପାଇଁ ଥିଲା, ଯେଉଁଥିପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରାଯାଇଥିଲା, ତେଣୁ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲ ଯେଭଳି ବକ୍ତବ୍ୟ ରଖିଛନ୍ତି ଏହା ଏକ ସମୀକ୍ଷା ନଥିଲା ।*ପ୍ଲାଜମାକ୍ ମେସିନ ଉତ୍ପାଦନ କୋ. ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅବକାରୀ ସଂଗ୍ରାହକ, AIR 1991 SC 999 ରେ ଅଦାଲତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ରାୟ ଦିଆଯାଇଥିଲା,* ଯେଉଁଥିରେ ଆମମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ (ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଆର. ଏମ. ସାହାଇ) ସଦସ୍ୟ ଥିଲେ, ଯେ ଯଦି କୌଣସି ଜିନିଷ ଶୁଳ୍କଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼େ, ତେବେ ବିଭାଗକୁ ଏହା ଉପରେ ଶୁଳ୍କରୁ ରୋକାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ କାରଣ ଏହା ପୂର୍ବରୁ ବର୍ଗୀକରଣକୁ ଅନୁମୋଦନ କରିଥିଲା ଯେହେତୁ ବିଧାନ ବିରୁଦ୍ଧରେ କୌଣସି ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ନାହିଁ।

ଫଳସ୍ୱରୂପ ଏହି ଅପିଲ ବିଫଳ ହେଲା ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ଖାରଜ ହେଲା ।

ଜି. ଏନ୍.

ଅପିଲ ଖାରଜ ହେଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :

 କ୍ରିଷ୍ଣା ଦାଶ

ଅନୁବାଦିକା, ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।